

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Саша Владимирова Тодорова

Научна организация:

Относно: конкурс за професор, научна област 3.1. „Социология, антропология и науки за културата”, научна специалност „Социология”, обнародван в ДВ бр. 69 от 25.08.2017 г.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Икономическа социология” при Общоекономическия факултет на УНСС, съгласно Решение на АС №5/12.07.2017г. Определена съм за член на Научното жури за конкурса със Заповед №2246/24.10.2017 г. на Зам. Ректора по НИД на УНСС.

2. Кратка информация за кандидата

За обявения конкурс се явява единствено доц. д-р Мария Георгиева Стоянова.

Тя е родена на 09.03.1953 г. Възпитаничка е на ВИИ „Карл Маркс”, където започва работа непосредствено след дипломирането си през 1979 г. и продължава и понастоящем. Започва кариерата си като организатор на научната работа в УНСС и последователно преминава през длъжностите социолог-организатор в научно-изследователския сектор на УНСС, асистент, старши и главен асистент в катедра „Икономическа социология”, а от 2003 г. е доцент в същата катедра.

Има натрупан опит в управлението на образователния процес като научен секретар на катедра „Икономическа социология” (1999 – 2011 г.) и зам. декан на ОИФ по НИД от 2011 г. до сега.

Докторант е на Института по социология при БАН, секция „Социология на труда и социалната политика”. През 2003 г. защитава дисертационния си труд на тема „Социологическа концептуализация на търговската несъстоятелност и нейните социални ефекти”.

Доц. Мария Стоянова има заслуга за формирането на „Клуб на социолога”, Алумни клуб „Социология, икономика и психология в УНСС” и редица доброволчески инициативи в УНСС. Проявява активност в структурите на Съюза на учените в България, секция „Социологически науки”, Съюза на икономистите в България и Българската социологическа асоциация.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Доц. Мария Стоянова е изпълнила качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор” в УНСС, основани на задължителните условия по

ЗРАСРБ (чл.23). Тя е придобила ОНС „доктор” през 2003 г., заемала е академичната длъжност „доцент” 12 години, т.е. много повече от изискващите се 2 години и има публикувана монография „Фалитът – старият нов демон”, Троян. Издателство АПП – Аля, 2011 г.

Подробното ми запознаване с картата за изпълнение на количествените изисквания ме уверява, че по всички показатели за изпълнението доц. Мария Стоянова е набрала много повече от необходимия минимум точки – 1380, а се изискват 600, т.е. над 2 пъти повече. Кандидатката има 4 пъти повече цитирания от изискващите се, 3 пъти повече по отношение ръководство на научноизследователски проекти, 15 пъти повече относно участие в научноизследователски проекти и 2,5 пъти повече за разработването на лекционни курсове.

4. Оценка на учебно-преподавателската работа

През последната учебна година 2015/2016 г. доц. Мария Стоянова има 568 часа аудиторна учебна заетост пред ОКС „бакалавър” и 60 часа пред ОКС „магистър”. Водила е учебни занятия по 7 дисциплини, свързани както със социалните проблеми на развитието на обществото, така и с търсенето на верни и възможни решения за решаването им.

През своя многогодишен преподавателски опит тя е била научен ръководител на двама, успешно защитили докторанти, на десетки дипломанти от магистърската програма „Социология – социални изследвания, анализи и проекти”, на която програма е ръководител.

Всичко това е неоспоримо доказателство за нейната висока професионална ангажираност в обучителния процес, което я представя като отличен преподавател и обучител във всички образователно-квалификационни степени в катедра „Икономическа социология”.

5. Обща характеристика на представените научни трудове/ публикации

В обявения конкурс за академична длъжност „професор” доц. Мария Стоянова се представя с 35 разработки, в т.ч.

- монография – 1
- студии – 3 (1 на английски език)
- статии – 12 (3 на английски език)
- учебници – 4 (1 самостоятелен и 3 в съавторство)
- учебни пособия – 1

Кандидатката има една статия, публикувана в специализирано научно списание, индексирано в Thomson Reuters, 6 в други специализирани научни списания и 5 в специализирани научни списания с редколегия. Има 11 участия в национални научни конференции с доклади, едно участие в международна научна конференция у нас с доклад и 3 в чужбина (2 в Сърбия и 1 в Дубай).

Публикациите на доц. Мария Стоянова са самостоятелни, само в три от учебниците има съавторство.

Основни направления на изследователската дейност

Изследователският интерес на доц. Мария Стоянова е насочен към проблемите на: несъстоятелността (в различни сфери и сектори); конфликтите; поколенческите проблеми в труда; социалната политика и развитието на социологията, в т.ч. и образованието по социология.

Очертаната изследователска насоченост отговаря на нейната образователна подготовка и опит, съчетани с пословично трудолюбие и упоритост като необходими атрибути за успешна научна работа.

Научни и научно-приложни резултати

Научните трудове на доц. Мария Стоянова дават основание да се изведат следните приноси моменти:

- Теоретичната обосновка на несъстоятелността у нас от гледна точка на социологическата теория, основана на проведени авторски емпирични изследвания. Изведени са основните черти на институционализацията на несъстоятелността и нейните основни функции като институция и социален процес. Аргументирана е тезата, че несъстоятелността не е само демон, но и превенция и стимул за търговците длъжници за оздравяване и насочване към нови стопански дейности. Разкрито е взаимодействието между пазарните и непазарните субекти на търговската несъстоятелност.
- Обогатена е социологическата теория за конфликтите в условията на прехода у нас. Разкрити са и са описани два модела на конфликтите (статичен и динамичен) чрез изучаване на тяхната структура и роли. Предложени са идеи за управление на конфликтите, диференцирани според техния характер (явни и скрити).
- Разкрити са повече черти във взаимоотношенията между поколенията в сферата на труда. Разграничени са четири поколения в труда (околовоенно, на прехода от патриархалност към модерност, на растежа и дигитално) и предизвикателствата към тях в условията на Четвъртата индустриална революция, лансирани са идеи за

формирането на адекватна социална политика, ограничаваща негативните моменти, свързани както с взаимоотношенията между поколенията, така и с новата, бързо променяща се информационна среда.

- Установени са нови доказателства за необходимостта от изграждането на производителни кооперации за хора с увреждания, разглеждани като социални предприятия, в които социалното предприемачество решава наболели проблеми с реализацията на тази уязвима социална група, все още negliжирана от социалното управление и социалната практика.

- Доказан е евристичният ефект от разработените специфични подходи, методики и инструментариуми при работата на терен за изследване на несъстоятелността, конфликтите, взаимоотношенията на поколенията в труда, трудовопроизводителните кооперации за хората с увреждания, социалните политики.

- Идентифицирани са проблемите, свързани с професионалната реализация на завършилите висше образование и са направени предложения за тяхното ограничаване.

6. Оценка на научните и научно-приложните приноси

Очертаните научни и научно-приложни приноси произтичат от теоретичния анализ в научните трудове на кандидатката, написани на основата на богата, достоверна и актуална информация, получена в резултат на проведени авторски изследвания. Този многогодишен труд е оценен по достойнство от академичната общност и затова тя е цитирана както у нас, така и в чужбина (забелязани са 40 цитирания).

7. Критични бележки и препоръки

Нямам значими критични бележки, но имам предложения за бъдещата ѝ работа, а именно: да продължи с още по-голямо усърдие да работи със студентите, да ги увелича все повече и повече в тайните на изследователската работа, да ги подкрепя да преодоляват трудностите, да поддържа желанието им да работят в полза на обществото, което между впрочем е и нейното кредо, което тя непрекъснато защитава.

8. Заключение

Давам **положителна** оценка на научните трудове и преподавателската дейност на доц. д-р Мария Георгиева Стоянова, участник в конкурса за академичната длъжност „професор” по научна област 3.1. „Социология, антропология и науки за културата”, научна специалност „Социология” за нуждите на катедра „Икономическа социология” при УНСС.

Предлагам с дълбока убеденост на уважаемото Научно жури доц. д-р Мария Георгиева Стоянова да бъде избрана и да заеме академичната длъжност „професор”.

23.11.2017 г.

София

Изготвил становището:

(доц. д-р Саша Тодорова)